

تپه گیس - جاده چشمه نادی

روایت کیان، کیف و کیخسرو در شکوه ایوان کی

شهر قدیمی ایوانکی جایی نزدیک تپه گیس قرار داشته است

اولین جایی که بنا داشتیم سری به آن بزنیم کاروانسرای شاه عباسی ایوانکی است؛ بنایی زیبا و مرمت شده که درست بعد از آنکه وارد شهر شدیم، آن را از دور دیدیم.

اعتماد السلطنه، نویسنده دوران ناصرالدین شاه در کتاب «مطلع الشمس» نوشته است: «وقت بیرون آمدن از آبادی ایوانکی از خرابه‌های قدیم ایوانکی عبور نموده، یک آثار عظیم قدیمی دیده شد که بنای آن را با سنگ و گل و خیلی محکم نموده‌اند. گفتند ایوانی بوده است که در زمان سلاطین عظیم‌النشان کیان ساخته شده و این قریه را به همین واسطه ایوانکی نامیده‌اند. حالا از کثرت استعمال ایوان کیف می‌گویند بعضی هم ایوانک می‌گویند.»

چند روایت برای وجه تسمیه این شهر وجود دارد که معروف‌ترین آن وجود قصری بزرگ و با شکوه بوده که مردم با دیدن آن شگفت‌زده شده و آن را ایوان کی یا ایوان کیخسرو می‌نامیدند.

کیخسرو در ادبیات و داستان‌ها و افسانه‌های ایرانی مظهر بزرگی و عظمت بوده و استفاده این نام طی هزاران سال موجب شده که حتی پس از تخریب آن بنای عظیم این نام همچنان برای این منطقه بماند.

روایت دیگری هم معتبر است که می‌گویند زمانی که جانشین اسکندر حاکم بر این نواحی بود، شهری بزرگ و مهم در اینجا بنا کرده است که به علت نزدیکی به سردره خوار و جاده ابریشم به عنوان محل اتراق پادشاهان و حاکمان بوده و به همین علت آن را ایوانکی می‌نامیدند.

وارد ایوانکی شدیم و بعد از رد شدن از بلوار اصلی شهر و در سمت راست وارد محوطه کاروانسرای شاه عباسی ایوانکی شدیم. داخل کاروانسرا شدیم حالش خوب بود و دانشجویایی در حیاطش مشغول طراحی و نقاشی بودند. شهری متروک و آب انباری قدیمی درست کنار کاروانسرا هم خودنمایی می‌کرد. اگر قرار باشد شهر اصلی و قدیمی ایوانکی را پیدا کنیم نشانمان تپه‌ای قدیمی است درست در کنار قلعه‌ای بسیار وسیع که مهم‌ترین بنای شهر است که در جاده چشمه نادی قرار دارد.

قلعه‌ها و تپه‌های باستانی بسیاری در مسیر این جاده وجود دارد و تاروستای شور قاضی ادامه داشته و سپس به ری می‌رسد.

ابتدای این جاده و درست در کنارش تپه‌ای بسیار بزرگ وجود دارد به نام تپه گیس که از مهم‌ترین آثار ساسانی در این منطقه است. ارتفاع این تپه از سطح زمین‌های اطراف حدود ۱۰ متر و سطح آن از شمال به جنوب حدود ۷۰ متر است. بر اثر حفاری‌های زیادی که در سطح تپه صورت گرفته آب باران در آن جمع شده و در عمق تپه فرورفته و گودال‌ها و شیرهای عمیقی ایجاد شده است.

در سطح تپه و داخل گودال‌ها و شیرهای آن تعداد زیادی سنگ کف رودخانه و قلوه سنگ وجود دارد که با شالوده و جنسیت تپه سختی ندارد و به احتمال زیاد این سنگ‌ها از نقاط دورتر به این مکان آورده شده یا برای کف‌سازی از آنها استفاده شده است. شاید هم سنگ‌هایی است که توسط منجیق برای فتح تپه که روزگاری دژی باستانی بوده به سمت آن پرتاب شده است.

اصولی شهر و در سمت راست وارد محوطه کاروانسرای شاه عباسی ایوانکی شدیم. داخل کاروانسرا شدیم حالش خوب بود و دانشجویایی در حیاطش مشغول طراحی و نقاشی بودند. شهری متروک و آب انباری قدیمی درست کنار کاروانسرا هم خودنمایی می‌کرد. اگر قرار باشد شهر اصلی و قدیمی ایوانکی را پیدا کنیم نشانمان تپه‌ای قدیمی است درست در کنار قلعه‌ای بسیار وسیع که مهم‌ترین بنای شهر است که در جاده چشمه نادی قرار دارد.

قلعه‌ها و تپه‌های باستانی بسیاری در مسیر این جاده وجود دارد و تاروستای شور قاضی ادامه داشته و سپس به ری می‌رسد.

ابتدای این جاده و درست در کنارش تپه‌ای بسیار بزرگ وجود دارد به نام تپه گیس که از مهم‌ترین آثار ساسانی در این منطقه است. ارتفاع این تپه از سطح زمین‌های اطراف حدود ۱۰ متر و سطح آن از شمال به جنوب حدود ۷۰ متر است. بر اثر حفاری‌های زیادی که در سطح تپه صورت گرفته آب باران در آن جمع شده و در عمق تپه فرورفته و گودال‌ها و شیرهای عمیقی ایجاد شده است.

در سطح تپه و داخل گودال‌ها و شیرهای آن تعداد زیادی سنگ کف رودخانه و قلوه سنگ وجود دارد که با شالوده و جنسیت تپه سختی ندارد و به احتمال زیاد این سنگ‌ها از نقاط دورتر به این مکان آورده شده یا برای کف‌سازی از آنها استفاده شده است. شاید هم سنگ‌هایی است که توسط منجیق برای فتح تپه که روزگاری دژی باستانی بوده به سمت آن پرتاب شده است.

کاروانسرای شاه‌عباسی